

Український

ФУТБОЛ

Засновано в БЕРЕЗНІ 1991 року

Четвер, 30 липня 2009 року • № 109 (2208) • Ціна вільна

ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ДОВКОЛА ЄВРО-2012

Делегація Європейського футбольного союзу на чолі з президентом Мішелем Платіні 26 і 27 липня відвідала польські міста Гданськ, Познань і Вроцлав, де пройдуть матчі Євро-2012, і зустрілася з представниками місцевого футбольного союзу, керівниками польського уряду, міст і стадіонів. Платіні залишився задоволений поточним рівнем підготовки країни й запевнив польських організаторів, що УЄФА і в подальшому підтримуватиме їх у реалізації цього великого спортивного проекту. На брифінгу президент УЄФА нагадав і про ситуацію в Україні, де лише Київ на даний час перебуває в стані готовності до прийому матчів Євро-2012 (не враховуючи фінальної гри). Тоді як в інших міст-кандидатів ще є термін до кінця листопада, аби, у відповідності з травневим рішенням Виконкому УЄФА, надати всі необхідні гарантії щодо розвитку необхідної для проведення турніру інфраструктури. Остаточне рішення щодо приймаючих міст чемпіонату Європи 2012 року буде ухвалено Виконкомом УЄФА 10-11 грудня на засіданні, що відбудеться на Мадейрі.

У зв'язку з інспекційним візитом президента УЄФА до Польщі в інформаційному просторі знову набуло актуальності питання про стан підготовки українських міст до Євро-2012. Деякі вітчизняні та зарубіжні ЗМІ вкотре намагалися доволі інтерпретувати висловлювання Мішеля Платіні щодо цієї теми, подаючи їх у заголовках на кшталт — «Київ таки не побачить фінал Євро-2012».

Григорій Суркіс прокоментував заяви очільника УЄФА.

— По-перше, — **сказав пан Суркіс**, — я не почув з вуст Мішеля Платіні під час його останньої поїздки до Польщі чогось нового, про що українська сторона не була поінформована ще у травні. Адже рішення Виконкому УЄФА у Бухаресті чітко формулюють офіційну позицію Європейського футбольного союзу терміном до 30 листопада цього року, після чого і буде винесено остаточний вердикт щодо кінцевого формату проведення турніру. Тому надокучливе бажання деяких журналістів вирвати з контексту коментарів Платіні якусь іншу сенсаційну версію приречене на дезавування сайтом цієї організації, — підкреслив Григорій Суркіс. — Замість того, щоб запускати «качок», краще звиряйте свої інтерпретації з оригіналом офіційного прес-релізу УЄФА, — порадив представникам мас-медіа президент ФФУ.

— По-друге, частіше користуйтеся інформацією з офіційного сайту Федерації футболу України, на якому, до речі, ще 10 липня, коментуючи результати засідання Виконкому УЄФА у Вільнюсі, я чітко дав зрозуміти, що не варто шукати у кожній публічній заяві Мішеля Платіні прихованих натяків на неіснуючі «подвійні стандарти» щодо нашої держави. Адже діалог з УЄФА відбувається зрозумілою для обох сторін мовою, і ми не потребуємо поганих перекладачів, які нав'язують світовій спільноті свої скандальні інтерпретації, — нагадав Григорій Суркіс.

Він звернувся до журналістів із проханням бути максимально об'єктивними, висвітлюючи як слабкі, так і сильні сторони підготовчого процесу, черговий етап якого буде оцінено 10-11 грудня на засіданні Виконкому УЄФА, що відбудеться на Мадейрі.

— Хіба можна не помічати фактичних зрушень на краще, які зафіксовані на ключових об'єктах інфраструктури Євро-2012? Ми досягли цього реального прогресу завдяки спільним зусиллям і Президента, і уряду, і Верховної Ради, і органів місцевого самоврядування приймаючих міст, і Національної футбольної асоціації, — акцентував президент ФФУ.

— Тому кожен крок, який наближає країну до контрольної дати 30 листопада, має бути зроблений «в ногу» з усіма відповідальними учасниками цього маршу, включаючи і ЗМІ, які формують громадську думку в ставленні до турніру. Я закликаю всіх нас бути такими ж послідовними оптимістами, яким є прагматик і реаліст Мішель Платіні, — заявив Григорій Суркіс.

Ліга чемпіонів

Третій кваліфікаційний раунд

ПЕРШІ МАТЧІ

28 липня — вівторок

ШЛЯХ ЧЕМПІОНІВ

Баку (Азербайджан) — Левські (Болгарія) — 0:0
Актобе (Казахстан) — Маккабі (Хайфа, Ізраїль) — 0:0

ШЛЯХ НАЙСИЛЬНІШИХ

Спарта (Чехія) — Панатінаїкос (Греція) — 3:1 (2:0)
Голи: Голєнда (26), Вачек (32), Калоуда (86) — Салпінгіас (67).
Андерлехт (Бельгія) — Сівасспор (Туреччина) — 5:0 (3:0)
Голи: Де Суттер (17, 76), Буссуфа (22), Шатей (32), Фрутос (90+2).

Наш сайт в інтернеті www.ukrainian-football.com

Переплатити «Український футбол» на кожен наступний місяць можна до 10 числа попереднього. Тобто на вересень — до 10 серпня.

Шахтар

Головний тренер ФК «Шахтар» має повне право узяти собі вихідні. Привід для цього більш ніж переконливий — Мирча Луческу святкує свій 64-й день народження. Але, знаючи характер іменинника, можна стверджувати, що він своїм правом нізачо не скористається. Тим більше, цього дня його команді належить пройти серйозне випробування.

Чи варто зайвий раз повторювати, що за час,

Закарпаття

Поганий старт ужгородського «Закарпаття» в чемпіонаті України зобов'язує команду підсилюватися. Закарпатці збираються дозаявити 25-річного аргентинського півзахисника Рубена Гомеса, який раніше виступав за донецький «Металург», бельгійський «Мехелен», луганську «Зорю» і алчевську «Сталь». У чемпіонаті України латиноамериканець зіграв

Динамо

Після переговорів, які провалилися, про перехід аргентинського захисника «Реала» Габрієля Хайнцє, марсельський «Олімпік» зосередився на сенегальцеві Папі Діакате. За інформацією Infosport, французі вже зробили пропозицію київському «Динамо» про продаж захисника: шість мільйонів євро клубу

Металіст

Харківський «Металіст» підписав контракт з півзахисником раменського «Сатурну» та збірної Фінляндії Олексієм Єременком. Термін угоди — 3 роки. Вчора клуби мали офіційно оформити договір.

Раніше 26-річний Єременко виступав за фінсь-

Ліга Європи

РІСКА — МЕТАЛІСТ (ХОРВАТІЯ)
30 липня. 22.00. Ріска. Стадіон «Кантрида».
Суддя: Ю.Хюютя (Фінляндія).
Пряма трансляція на ТЕТ.

Утретє поспіль харківський клуб стартує в Єврокубках, а саме в Лізі Європи, правонаступниці Кубка УЄФА. Перший похід у Старий Світ закінчився для Маркевича і К^о ще в першому раунді, звідки їх вибив англійський «Евертон». Варто відзначити, що нинішній головний арбітр зустрічі Юні Хюютя працював рефері у пам'ятному домашньому матчі «Металіст» — «Евертон», який відбувся 4 жовтня 2007 року.

Минулий розиграш КУЄФА видався більш вдалим для «Металіста». Здолавши у першому раунді турецький «Бешикташ», бронзовий призер нашої першості вийшов до групового раунду, де також виступив вдало. Перемоги над «Галатасараєм», «Бенфікою», «Олімпіакосом» та нічия з «Гертою» продемонструвала справжню можливість команди Маркевича. В 1/16 фіналу харків'яни здолали представника серії «А» «Сампдорію». Зупинити «Металі-

та» змогло лише київське «Динамо», та й то дякуючи пані Фортуні.

Зараз же харківська дружина стартує в третьому кваліфікаційному раунді. Чи зможе повторити торішній успіх «Металіст»? Хотілося б, звісно. Але є багато «але». Одне з них: команда зараз перебуває дещо в розібраному стані. Але й за таких обставин «Металіст» зобов'язаний проходити хорватів.

У югославському футболі «Ріска» не була грандом, але іноді вистрілювала. Поперше, за винятком 5 сезонів (з 69-го по 74-й), клуб весь час грав у вищій лізі, що саме по собі є досягненням. «Металіст», на жаль, проводив більше часу в нижчих дивізіонах. А ось головні успіхи «Ріски» в югославському футболі, як і у харків'ян, пов'язані з Кубком країни. У 1978 і 1979 роках вони брали Кубок Югославії, а 87-ми виходили у фінал. Кубковою «Ріска» залишається і в хорватському футболі (трофей був виграний в 2005 і 2006 роках), але і в чемпіонаті «річкові» футболісти не відстають, двічі були другими (1999 і 2006) і третіми (2004, 2009). Загалом виступають досить рівно, тільки в сезоні 2006/2007 був невеликий спад — 7-е місце.

Уболівальникам «Ріски» є що згадати — в єврокубковій історії клубу є дійсно сильні моменти. Хорватам перегороджували шлях такі команди, як «Ювентус» і «Реал», при цьому без боротьби річкова команда не здавалася. «Ювентусу» в чвертьфіналі

Таврія

СЕРГІЙ КУНІЦІН: КОВПАК НЕ ПОСПІШАЄ ИТИ З «ТАВРІЇ»

В різних електронних ЗМІ з'явилася інформація про те, нібито капітан «Таврії» Олександр Ковпак вже на цьому тижні підпише контракт з болгарським ЦСКА. Прокоментував чутки почесний президент симферопольського клубу Сергій Куніцин.

— Для мене це новина, — здивувався Сергій Володимирович. — Ковпак дійсно цікавиться декілька зарубіжних клубів, але софійського ЦСКА серед них немає. Навіть не знаю, звідки могла з'явитися така інформація: болгар не контактували з цього питання ні з нашим клубом, ні з агентом футболіста.

Чесно кажучи, я сумніваюся, що ЦСКА здатний потягнути трансфер найкращого снайпера чемпіонату

Карпати

АРТЕМ ФЕДЕЦЬКИЙ: ЩЕ РАЗ ПЕРЕКОНАВСЯ, ЩО ПРИЙШОВ У КОМАНДУ З ПРЕКРАСНИМИ ГРАВЦЯМИ

У неділю ввечері вболівальники «Карпат» вперше наживо побачили у Львові в офіційному матчі новачка команди Артема Федецького. І вже на 6-й хвилині уродженець Нововолинська змусив глядачів зіскочити зі своїх місць. Після подачі кутового Артем виявився найспритнішим поблизу воріт донецького «Металурга» і переправив м'яч у сітку. По завершенні поєдинку, подякувавши за привітання з прем'єрним голом, найуніверсальніший карпатівець сьогодення поділився своїми враженнями від зустрічі.

— Враження від матчу неоднозначні, — говорить Артем. — З одного боку, приємно, що забив гол, але з іншого — я незадоволений втратою двох очок моєю командою. Ми дуже хотіли виграти, але десь нам не пощастило. Хоча сама гра, думаю, глядачам сподобалася. Обидві команди діяли на високих швидкостях і до останнього віддавалися боротьбі, прагнучи перемогти.

— Чи справедливим є нічийний підсумок зустрічі?

— Обидві команди дуже хотіли виграти. Напевне, саме тому гра була цікавою і видовишною та тримала всіх у напрузі всі 90 хвилин. «Карпати» і «Металург» — суперники приблизно одного рівня. По тому, як розвивалися події, кожна з команд могла як виграти, так і програти. А тому, думаю, нічия є найбільш справедливим підсумком. Але дуже шкода, що Ігор Худо-

б'як на останніх хвилинах не реалізував шанс вирвати для нас перемогу. Зате який красень-гол він забив перед тим! Такі голи побачиш не в кожному матчі. А я ще раз отримав нагоду переконатися, що прийшов у команду, де є прекрасні футболісти.

— На відміну від матчу першого туру, в неділю ти грав на позиції правого захисника...

— Я вже говорив, що для мене немає значення, на якому місці грати. Головне: потрапляти до складу і бути максимально корисним своїй команді. Сьогодні тренер вирішив, що я маю зіграти в обороні.

— Упродовж матчу не раз складалися враження, що захисники «Карпат» не встигають за нападниками «Металурга».

— Я з цим абсолютно не згоден. Як на мене, в швидкості ми їм не посту-

СЕРГІЙ КУНІЦІН:

КОВПАК НЕ ПОСПІШАЄ ИТИ З «ТАВРІЇ»

Вдалося зв'язатися і з самим Олександром Ковпаком.

— Я читав в Інтернеті цю «качку», там навіть мої слова наведені, мовляв, я нібито мало не все життя мріяв виступати за софійський ЦСКА, — розповідає футболіст. — Це чистої води вигадка! Ні я, ні мій агент з болгарами не спілкувалися. Щоб розставити всі крапки над «і», скажу, що болгарський чемпіонат мені не цікавий. Якщо кудись і піду з «Таврії», то точно не в софійський ЦСКА. Наразі я є гравцем симферопольського клубу і всі мої думки зайняті тим, щоб принести кримчанам якомога більше користі в сезоні, що стартував.

Артем ФЕДЕЦЬКИЙ:

ЩЕ РАЗ ПЕРЕКОНАВСЯ, ЩО ПРИЙШОВ У КОМАНДУ З ПРЕКРАСНИМИ ГРАВЦЯМИ

Інше питання, що наша оборона припускалася помилок. Але це футбол, тут неможливо не помилятися. Адже якби всі грали ідеально, то рахунок був би завжди 0:0. А щодо швидкостей, то додам, що й захисники донецької команди частенько не встигали за нашими гравцями — Кузнецовим, Кожановим. А той же Худоб'як скільки разів залишав їх з носом!

— Сподівався забити сьогодні гол?

— Над цим перед грою ніколи не думаю. Я ж не форвард, головним завданням якого є саме забивати. Але я завжди при нагоді підключаюся до атак своєї команди, і коли є хороший момент, намагаюся його не змарнувати. Вийде чи ні, то вже інша справа. Сьогодні вдалося, і я цьому радий. Хоча краще б я не забив, але ми при цьому б виграли.

Кримтеплиця

СТАДІОНУ — НОВУ НАЗВУ

Футбольна арена в Молодіжному незабаром матиме нову назву. Нагадаємо, що раніше вона йменувалася, як і сама команда — «Кримтеплиця».

Наразі ж футбольний клуб у зв'язку з реконструкцією головного входу, що проводиться на стадіоні, оголосив серед уболівальників конкурс на найкращу назву стадіону в Молодіжному, — інформує прес-служба «теплични-

ків». Вона має бути пов'язана зі спортом і підприємством СТОВ (Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю) «Кримтеплиця». Нова назва стадіону буде оголошена 9-го серпня на матчі місцевого першолігового колективу з «Прикарпаттям», а переможцеві конкурсу вручать цінний приз.

Олег ШЕВЧУК.

Сталь

НА ПЕРЕГЛЯДІ — КОБЗИСТИЙ ТА ЯСЬКОВИЧ

В останньому матчі першості області, в якому «Сталь-2» поступилася луганському ГФК «Зоря», в складі алчевців привернули до себе увагу прізвиська двох потенційних новачків. На позиції центрального захисника діяв Владислав Кобзистий, а опорного півзахисника — Олександр Яськович. Цілком імовірно, що вже незабаром названі виконавці допомогатимуть у першолігових перемогах уже головній команді міста.

Владислав КОБЗИСТИЙ

Народився 3 березня 1989

року. Вихованець ДЮСШ «Металіст» Харків. Раніше виступав за дубль «Металіста» (2006/2007 — 2008/2009), у складі якого провів 38 матчів (голів не забивав).

Олександр ЯСЬКОВИЧ

Народився 11 травня 1990 року. Вихованець ДЮСШ «Зоря» Луганськ. Раніше виступав за «Шахтар» Свердловськ (2007/2008 — 2008/2009), у складі якого провів 51 матч в рамках другої ліги (голів не забивав).

Артем ЦИГАНЕНКО.

ФК Харків

КОЛИ ПЕРЕМОГА ДАЄ ПІДСТАВИ ДЛЯ РОЗДУМІВ

ФК «Харків», який нинішнього сезону виступатиме в першій лізі, волею календаря стартує в ній лише з третього туру. У перший день серпня на городян чекає виїзний поєдинок в Олександрії. Для того, аби остаточно перевірити свої сили перед початком змагань, ФК «Харків» зустрівся з одним із лідерів першості Харківської області — «Енергетиком» із Солоніцевки, — інформує прес-служба клубу. Цю команду очолює відомий у недалекому минулому футболіст Євген Назаров.

Результат у будь-якій контрольній зустрічі — не на першому місці, а якщо суперник поступається в класі — тим паче. Звітний матч — зайве тому підтвердження. Незважаючи на перемогу з солідним рахунком над аматорським колективом, матч вкотре нагадав про ті проблеми, над якими ще варто попрацювати, щоб виїзт до Олександрії подарував якомога більше приємних емоцій для молоді харківської команди.

Вже на п'ятій хвилині «Харків» відкрив рахунок. Завершуючи швидко атаку, Антон Корольчук змістився до штрафного майданчика та прострелив на Віталія Жеребцова, а той у падінні спрямував м'яч до сітки. Суперник двічі небезпечно атакував. Спочатку після подачі праворуч із лінії штрафного був удар трохи вище за поперечину харківських

воріт, а потім провалився центр оборони першолігової команди, й лише Роман Коростишевський зумів після виходу сам на сам переставити м'яч на кутовий.

Далі «Харків» надовго перебрався на чужу половину поля. Передача Віталія Жеребцова на Миколу Грінченка завершилася ударом останнього над хрестовиною. А ось зворотна зв'язка на 27-й хвилині принесла результат. Грінченко вивів Жеребцова сам на сам, і дубль легко оформився. Потім Дмитро Гречка навішував ліворуч, але м'яч зрізався, потрапивши в поперечину, а від неї відскочив до Віталія Жеребцова, який мав робити хет-трик. Принаймні, забити було простіше, ніж у двох попередніх випадках, але тепер воротар зіграв вище за всіляку похвалу. Був ще удар головою Олександра Афанасьєва після кутового Родіона Нагинайлова, але й тут кіпер зайняв правильну позицію. А на 44-й хвилині невиразна гра в центрі оборони дозволила нападникові «Енергетика», самостійно прорвавшись до штрафного «Харкова», розпечатати ворота Романа Коростишевського — 2:1.

Другий тайм дав більше роботи харківській обороні, але при цьому збоїв вона практично не давала. Відзначитися «Енергетик» міг лише раз, коли після кутового Владислав Паламарчук

головою виніс м'яч з лінії воріт, підстрахувавши Ігоря Ходановича. У той же час в лінії атаки продуктивність була такою ж, як і до перерви. Так, на 65-й хвилині праворуч навісив Владислав Паламарчук, а Євген Ушаков забив головою, перегравши на виході голкіпера суперника. Через пару хвилин Роман Тарасов із 17-ти метрів ударом лівою перевірив пильність стража воріт, який частково реабілітувався за попередню помилку. Міг забити Олександр Кравченко, але після передачі Євгена Ушакова його підвела точність. Потім Володимир Черников поблизу чужої штрафної перехопив м'яч, наблизився до воріт, але подарунком не скористався, спрямувавши м'яч вище. І, нарешті, на 89-й хвилині ще один навіс із правого краю (тепер від Олега Сивухи) з кута воротарського в падінні ножицями замкнув Євген Ушаков — 4:1.

ФК «Харков» провів матч таким складом: Коростишевський (Ходанович, 46), Федота (Мурга, 79), Афанасьєв (Кривенець, 79), Гречка (Паламарчук, 46), Яворський (Тарасов, 46), Скіяр, Кікоть (Бойченко, 46; Черников, 79), Грінченко, Корольчук (Кравченко, 63), Нагинайлов (Сивуха, 46), Жеребцов (Ушаков, 46).

Олег ШЕВЧУК.

Футзал

КАЛЕНДАР МАТЧІВ ЦЬОГО РОКУ

1. Енергія (Львів)
2. АТК (Луганськ)
3. МФК Шахтар (Донецьк)
4. Ураган (Івано-Франківськ)
5. Єнакієвець (Єнакіїве)
6. Тайм (Львів)
7. ТВД (Львів)
8. Моноліт (Харків)
9. Локомотив (Харків)
10. Контингент (Житомир)
11. Кардинал (Львів)
12. ПФС (Севастополь)

1 ТУР

5 вересня — субота

Енергія — Шахтар
Ураган — Контингент
Кардинал — Моноліт
Локомотив — Тайм
АТК — ПФС
Єнакієвець — ТВД

2 ТУР

12 вересня — субота

Шахтар — ТВД
ПФС — Єнакієвець
Тайм — АТК
Моноліт — Локомотив
Контингент — Кардинал
Енергія — Ураган

3 ТУР

19 вересня — субота

Ураган — Шахтар
ТВД — ПФС
Єнакієвець — Тайм
АТК — Моноліт
Локомотив — Контингент
Кардинал — Енергія

4 ТУР

23 вересня — вівторок

Тайм — ТВД

26 вересня — субота

Шахтар — ПФС
Ураган — Кардинал
Енергія — Локомотив
Контингент — АТК
Моноліт — Єнакієвець

5 ТУР

3 жовтня — субота

Кардинал — Шахтар
ТВД — Моноліт
Єнакієвець — Контингент
АТК — Енергія
Локомотив — Ураган
ПФС — Тайм — 14.10

6 ТУР

10 жовтня — субота

Шахтар — Тайм
Кардинал — Локомотив
Ураган — АТК
Енергія — Єнакієвець
Контингент — ТВД
Моноліт — ПФС

7 ТУР

18 жовтня — субота

Локомотив — Шахтар
Тайм — Моноліт
ПФС — Контингент
ТВД — Енергія
Єнакієвець — Ураган
АТК — Кардинал

8 ТУР

24 жовтня — субота

Шахтар — Моноліт
Локомотив — АТК
Кардинал — Єнакієвець
Ураган — ТВД
Енергія — ПФС
Контингент — Тайм

9 ТУР

31 жовтня — субота

Моноліт — Контингент

Тайм — Енергія
ПФС — Ураган
ТВД — Кардинал
Єнакієвець — Локомотив
АТК — Шахтар

10 ТУР

8 листопада — субота

АТК — Єнакієвець
Локомотив — ТВД
Кардинал — ПФС
Ураган — Тайм
Енергія — Моноліт
Шахтар — Контингент

11 ТУР

20 листопада — субота

Контингент — Енергія
Моноліт — Ураган
Тайм — Кардинал
ПФС — Локомотив
ТВД — АТК
Єнакієвець — Шахтар

12 ТУР

6 грудня — субота

ТВД — Єнакієвець
ПФС — АТК
Тайм — Локомотив
Моноліт — Кардинал

Контингент — Ураган
Шахтар — Енергія

13 ТУР

12 грудня — субота

Ураган — Енергія
Кардинал — Контингент
Локомотив — Моноліт
АТК — Тайм
Єнакієвець — ПФС
ТВД — Шахтар

14 ТУР

20 грудня — субота

Енергія — Кардинал
ПФС — ТВД
Тайм — Єнакієвець
Моноліт — АТК
Контингент — Локомотив
Шахтар — Ураган

15 ТУР

27 грудня — субота

Кардинал — Ураган
Локомотив — Енергія
АТК — Контингент
Єнакієвець — Моноліт
ТВД — Тайм
ПФС — Шахтар

КЛУБ ШАНУВАЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОГО ФУТБОЛУ

Автор-упорядник – **Анатолій Коломієць** № 21 Під редактуванням **Володимира Баняса**

НАЙКРАЩІ ТРЕНЕРИ УКРАЇНСЬКОГО ФУТБОЛУ (У ДОВОЄННІ ЧАСИ)

У читачів могло виникнути враження, що на сторінках нашого «Клубу» зовсім забули про визначних тренерів українського футболу та найкращих українських суддів. Але це не так. Саме сьогодні ми розповімо спочатку про тренерів за часів довоєнного футболу, а потім визначимося щодо суддівського корпусу. Тільки після цього вже можна буде зробити висновок, що з усіх питань історії футболу України нами вже розпочато розгляд, відтак докладніше потрібно буде зосередитись на подальших періодах футбольного життя в Україні.

Ще за часів створення футбольних команд на теренах сучасної України проведенням в них спеціальних тренувань ніхто конкретно не займався. Збирався склад команди й проводив помірковані двосторонні матчі або знаходив собі команду-супротивника. Індивідуальним тренуванням кожний гравець займався сам по собі. Хто покращував свій фізичний стан, хто відпрацьовував удари по воротах, односторонньо тренуючи воротарів.

Підбором гравців для проведення матчів займався увесь склад команди, який збирався перед матчем керівництвом клубу чи організацією, до якої вона належала. Звичайно, серед керівників завжди знаходилися спеціалісти, яким футбол був не байдужим або які грали й самі у цю гру в минулому. Саме вони й займалися комплектуванням команди та організацією її участі в тих чи інших змаганнях.

У західних регіонах України, де сповідувався з самого початку професійний футбол, дуже скоро зрозуміли, що без тренера в команді не обійтись, і ці посади були запроваджені вже в середині десяти років минулого століття. Одразу відзначимо, що тренували кращі львівські команди вже за часів Польщі здебільшого фахівці з-за кордону. В перші три чемпіонські сезони «Погоні» Львів біля її керма стояв досить відомий австрійський тренер Карл Фішер, а щодо корінних львів'ян, то у вищому ешелоні чемпіонату Польщі тільки львівський «Погонь» два роки потренував **Людвік Шабакевич** (1932 і 1937 рр.). Але вже в першому році перебування його на цій посаді вона стала віце-чемпіоном Польщі 1932 року. Та ще 1936 року трохи потренував «Погонь» і **Вацлав Кухар**.

Також треба додати, що Вацлав Кухар був і тренером збірної Львова — володаря Кубка президента Польщі Мосцицького 1938 року. Одразу відзначимо, що він з 1939 року вже при «советах» був одним з наставників «Динамо» Львів. Після війни переїхав до Польщі, де тренував «Полонію» Битом, національну збірну Польщі в її перших 20 післявоєнних матчах 1947—49 рр., «Легію» Варшава у 1949—53 рр., «Полонію» Варшава у 1954—57 рр.

А ось у східних регіонах через війну та революції справи були не настільки гарними. Після перемоги більшовиків і створення Радянського Союзу мови щодо професійності не могло й бути. Будівники комунізму фізкультурою і спортом мусили займатися тільки у вільний від основної праці час. І тільки вже наприкінці 20-х років в УСРР (так іменувалася наша республіка до 1937 року) в деяких фізкультурних організаціях була запроваджена посада інструктора фізкультури, на яку підбиралися більш-менш підходящі для цього спеціалісти. Найбільш талановиті з них вже іменувалися керівниками команди та займалися не тільки проведенням інструктажів, але й організаційними питаннями.

Звичайно, дозволити собі в штаті фізкультурної організації мати інструктора-керівника мали можливість тільки команди заможних підприємств та відомств. Але саме ці керівники спеціалістами своєї справи команди й ставали провідними в місті, регіоні та в країні загалом. Особливо необхідність в наявності таких фахівців відчувалася у збір-

них командах, де гравці залучалися на підготовчі збори усього декілька разів на рік, отже знайти порозуміння поміж собою їм було непросто. Тільки лише після хоча б трьох-п'яти матчів перебування поруч вони вже починали знаходити спільну мову. Величезною проблемою й завданням для керівників таких команд, котрих уже на професійний лад почали все ж іменувати тренерами, був підбір окремих виконавців на потрібні (вакантні) позиції в команді.

Першим таким тренером, який був запрошений на цю посаду для збірної УСРР, був відомий харківський футболіст **Микола Федорович Кротов**, і вже з цим тренером збірна України, в складі якої були футболісти не тільки з одного міста, почала показувати пристойну гру і навіть в середині 30-х років вважалася й одним з лідерів радянського футболу. Цей тренер стояв біля керма збірної УСРР в декількох матчах у 1933 році, а 22 липня 1934 року перед матчем з збірною Туреччини на засіданні ВРФК УСРР він був запрошений вже на посаду головного тренера збірної УСРР, і вона виграла цей матч 20 серпня (4:3). Також М.Ф.Кротов готував збірну УСРР 1935 року до турне по Франції, де вона здолала вперше в своїй історії професійну команду французького вищого ешелону «Ред стар олімпік» Париж. Однак перед поїздом до Франції його замінили на М.Д.Товаровського, бо більшість гравців у збірній була з київського «Динамо». Але й того за кордон не взяли, а переклали усю відповідальність на К.Фоміна, перед цим «запропонували» йому місце та капітанську пов'язку не тільки у «Динамо» Київ і у збірній, але й посаду в столичному центральному апараті НКВС. До речі, М.Ф.Кротов після збірної працював з командою харківського «Спартак».

1928 року була створена за участю відомого київського футболіста Михайла Товаровського показова команда київського «Динамо», яка вже того року запросила до керівництва відомого одеського фахівця футболу **Лазаря Федоровича Когена** і, завдяки йому, впродовж п'яти років стала провідною командою в республіці. Уже 18 березня 1931 року в Харкові (тоді столиці УСРР) у зимовому приміщенні стадіону «Спартак», спеціально пристосованому для тренувань, були відкриті перші в УСРР курси футбольних тренерів-груповодів. Курс був розрахований на 1,5 місяця при чотириразовому проведенні занять за декаду. Проходження цих курсів надавало звання тренера-груповода з футболу, а також звання футбольного судді. Таким чином, з 1931 року в УСРР з'явилися які-нікя, але «дипломовані» тренери та арбітри.

Проте вперше Положення про тренера та інструктора фізкультури було затверджено ВРФК при ЦВК СРСР лише на початку серпня 1934 року. До того ж, одразу 1935 року при Українському державному інституті фізичної культу-

ри в Харкові була створена перша в СРСР Українська школа тренерів з футболу, яка готувала спеціалістів з середньою освітою впродовж двох років. Першу групу учнів цієї школи набрали вже 1936 року. Начальником школи було призначено А.П.Ордіна, зав. навчальною частиною С.Д. Романенка та старшим викладачем — М.Ф. Кротова. А в цілому в СРСР рішення готувати тренерів з футболу в інститутах фізкультури (для чого відкрити в них Вищі школи тренерів) було прийняте тренерською радою при ВРФК СРСР, створеною лише 1937 року.

Ще 1934 року, коли А.Ф.Коген пішов з команди київського «Динамо», нею керувала тренерська рада на чолі з «граючими тренерами» Іззовським і Щегоцьким, бо посада тренера була вже в СРСР введена. А у травні 1935 року зайняти цю посаду було офіційно запропоновано **Михайлу Давидовичу Товаровському**, який в той час заочно навчався у аспірантурі Московського інституту фізичної культури ім. Сталіна. З допомогою цього талановитого фахівця футболу й здобуло перші успіхи «Динамо» Київ — друге місце у першому чемпіонаті СРСР серед показових команд майстрів 1936 року (весна) та третє місце 1937 року, не кажучи вже про перемоги у першості УСРР 1936 року і розіграші Кубка УРСР (уже так!) 1937 року.

У вересні 1938 року відбулася ще одна значна подія у житті тренерського корпусу республіки, було проведено перший випуск Української школи тренерів з футболу, яку з першого набору закінчив 21 вже дипломований спеціаліст, і серед випускників були такі відомі особистості в українському футболі, як харків'яни В.В.Фомін, І.А.Натаров, О.В.Шпаковський, А.Ф.Бем і І.І.Грубер; кияни І.В.Миронов, Л.А.Чорнобильський і Г.Д.Швецов; одесити О.Я.Штрауб, О.П.Злочевський і А.Ф.Роман, миколаївець Б.Р.Войченко та дніпропетровець О.М.Сердюков.

Цього ж року і в Києві на початку футбольного сезону була започаткована ще одна, цього разу вже двомісячна, школа тренерів з футболу. 1937 року показову команду майстрів «Локомотив» Київ почав тренувати саме випускник цієї школи, колишній провідний гравець київського «Желдору» **Георгій Дмитрович Швецов** — у майбутньому сумно відомий як організатор товариства «Рух» в окупованому Києві 1942 року. Саме завдяки йому і, звичайно, й щасливій долі наступного року ця команда 1938 року вже грала у вищому ешелоні радянського футболу і зайняла 17 місце з 26 учасників. До речі, цю залізничну київську команду майстрів Києва тренували 1936 (групи В і Г) і 1939 (група Б) років — **Василь**

Федотович Яковий, а 1940 (група Б) — **Віталій Васильович Камінський**.

1938 року у вищому ешелоні київського «Динамо» очолював відомий харківський футболіст **Володимир Васильович Фомін** — теж випускник Вищої школи тренерів, який отримав найвище в ті часи звання тренера 1-ої категорії. Саме при ньому ця команда стала вдруге володарем Кубка УРСР. А вже 1939 року і 1940 (по серпню) року тренував київське «Динамо» ще один відомий український футболіст — **Михайло Федорович Печенний**, який до цього 1937 року тренував і показову команду майстрів — «Спартак» Київ.

З харківськими показовими командами майстрів чемпіонату СРСР у ці роки працювали українські тренери:

— **Кротов Микола Федорович** — «Спартак» Харків 1938 і 1941 рр. (група А), 1939 (група Б), 1936—весна, 1936—осінь і 1937 (група В);

— **Фомін Володимир Васильович** — «Динамо» Харків 1940 р. (група А), 1939 (група Б), 1936—осінь і 1937 (група В);

— **Шпаковський Олександр Вікентійович** — «Динамо» Харків 1936—весна (група Б);

— **Натаров Іван Андрійович** — «Сільмаш» Харків 1938 р. (група А), 1939 і 1940 (група Б), 1937 (група В), а також «Спартак» Харків 1941 р. (група А);

— **Привалов Іван Васильович** — «Спартак» Харків 1941 р. (група А);

З одеськими показовими командами майстрів чемпіонату СРСР у ці роки працювали українські тренери:

— **Бланк Герман Ісаакович** — «Динамо» Одеса 1938 р. (група А), 1936 і 1937 (група В);

— **Лалідус І.** — «Динамо» Одеса 1939 р. (група А);

— **Ходотов Ю.** — «Спартак» Одеса 1941 р. (група А);

— **Козирський Володимир Іва-**

нович — «Харчовик» Одеса 1940 р. (група Б).

З дніпропетровськими показовими командами майстрів чемпіонату СРСР у ці роки працювали:

— **Сердюков Олександр Маркович** — «Динамо» Дніпропетровськ 1937 рр. (група В) та «Сталь» Дніпропетровськ 1939 р. (група Б);

— **Бутенко Петро Юдович** — «Локомотив» Дніпропетровськ 1937 рр. (група А).

З показовими командами майстрів Донбасу в чемпіонаті СРСР у ці роки працювали українські тренери:

— **Наумов Микола Григорович** (граючий тренер) — «Стахановець» Сталіно (тепер — Донецьк) 1936—весна (декілька турів грала як команда вугільників), 1936—осінь і 1937 (група В);

— **Борисенко Василь Данилович** — «Стахановець» Сталіно 1938 р. (на початку сезону); 1939 (березень — липень) — група А.

Інші показові команди майстрів чемпіонату СРСР тренували українські фахівці:

— **Рябіков Гліб Олексійович** — «Суднобудівник» Миколаїв 1937 р. (група Д);

— **Войченко Борис Романович** — «Суднобудівник» Миколаїв 1939 і 1940 рр. (група Б);

— **Кладько Іван Михайлович** — «Дзержинець» Ворошиловград (тепер — Луганськ) 1939 р. (група Б).

До речі, звання тренерів 1-ої категорії були присвоєні на Першому Всесоюзному тренерському зборі з футболу, проведеному ВРФК СРСР з 1 по 25 грудня 1938 року в Тбілісі. Крім **В.В.Фоміна** це звання отримали такі відомі українські фахівці футболу, як **Г.І.Бланк, І.А.Натаров, М.Ф.Кротов та В.Ф.Яковий**.

Тепер є можливість визначити рейтинг за досягнення провідних тренерів українського футболу згідно з балами, які мало чим відрізняються від тих, які ми нараховували гравцям.

Рейтинг українських тренерів довоєнного періоду
(перелік 10-ти найкращих з нарахуванням балів за їх досягнення)

№	Прізвище та ім'я та по-батькові	На республіканському рівні					На державному рівні					І	ІІ	ІІІ	Середній бал	Бали
		Чемпіонат	Кубок	Збірна	Офіційно	Інше	Чемпіонат	Кубок	Інше	Інше	Інше					
1	Товаровський Михайло Давидович	8	4	4	2	2	8	4	6	12	24	24	24	24	6	54
2-3	Кротов Микола Федорович				8		8	4	4	12	24	24	24	24	6	52
2-3	Фомін Володимир Васильович			4				2	4	12	24	24	24	24	6	52
4	Натаров Іван Андрійович							4	3	12	24	24	24	24	6	52
5	Бланк Герман Ісаакович	4		2				2	3	12	24	24	24	24	6	52
6	Яковий Василь Федотович		2						3	12	24	24	24	24	6	52
7	Шабакевич Людвіг						8	4								12
8	Швецов Георгій Дмитрович			2				2	1						6	11
9	Кухар Вацлав							2	8							10
10	Сердюков Олександр Маркович							2							6	8

КЕРІВНІ ОРГАНИ ФУТБОЛУ УКРАЇНИ

(ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ, ЗМІН І ВДОСКОНАЛЕННЯ)

На теренах сучасної України на початку минулого століття футбол робив свої перші кроки. Якщо на її заході, що в ті часи входив до Австро-Угорської імперії, вже тоді існували футбольні союзи, то на іншій частині українських земель, які належали Російській імперії, тільки почали у великих містах створюватися міські Футбольні Ліги. Першою була сформована 1910 року Одеська, наступного року 7 жовтня — Київська Футбольна Ліга. До речі, Всеросійський Футбольний Союз (ВФС) було створено 6 січня 1912 року і одними з засновників його були Київська і Одеська Футбольні Ліги. Та вже цього ж року до нього були залучені Харківська Футбольна Ліга та Миколаївський Футбольний Клуб. А роком пізніше в ранзі кандидатів і Юзівське Спортивне Товариство. Звичайно, українські міські ліги свого самостійного союзу не створювали.

Однак у зв'язку з проблемами проведення чемпіонатів Росії з футболу вже в квітні 1914 року при зміні керівництва РФС у союзі був створений Південно-Російський відділ ВФС, який і мав провести першість півдня Росії. Та розпочалася війна з Німеччиною і всі задумки не були здійснені. Але питання створення у ВФС «підсоюзів», які б об'єднували декілька міських ліг, стояло й 1916 року, проте, крім балачок, нічого й не було створено. Також 1917 року на території півдня Росії деякі спортивні організації марно планували створення Південно-Російського Футбольного Союзу, який би потім влився у ВФС як відділ.

Після революції 1917 року і створення Української Народної Республіки (УНР) вже 1918 року при Українському Міністерстві Здрав'я урядом УНР було прийнято рішення формування відділу фізичного розвитку. Але прийшли більшовики, і все це залишилося не втіленим у життя. При владі більшовиків під час громадянської війни того ж 1918 року ВЦВК РСФРР запровадив декрет про обов'язкове військово-навчання (*Всевобуч*). І на першому ж з'їзді Всевобучу навіть було внесено проект створення *Вищої Ради Фізичної Культури*, однак вона почала працювати лише 1920 року при *Головному управлінні Всевобучу* і до її складу увійшли губернські ради фізкультури.

Варто зазначити, що за часів Центральної Ради, Директорії та гетьманства знову відновила роботу Київська Футбольна Ліга. А за часів остаточного встановлення влади більшовиків і створення Української Соціалістичної Радянської Республіки (УСРР) на території Східної України були ще й сформовані губернські ради фізкультури Всевобучу. 1921 року було запроваджено Міжнародне об'єднання робітничо-селянських спортивно-гімнастичних організацій «Червоний Спортивний Інтернаціонал» (ЧСІ), до якого увійшли «революційні клуби спортсменів» і УСРР (значок з емблемою цієї організації в УСРР зображено на іл.1).

Уже 1922 року після закінчення громадянської війни загострілася боротьба за керівництво розвитком фізкультури та спорту в СРСР між Всевобучем і комсомолом (ЦК КСМ). Всевобуч намагався створити єдину державну спортивну асоціацію —

Російський Союз Червоних організацій фізичної культури (РСЧОФК) при Спортінтерні, але підтримки не одержав, і дуже скоро взагалі необхідність у Всевобучі відпала. А вже в червні 1923 року декретом ВЦВК була створена *Вища Рада Фізичної Культури* (ВРФК) при *ВЦВК СРСР*. Відповідно в УСРР в жовтні цього року була створена ВРФК при ВУЦВК та при цій керівній організації місцеві ради при Губвиконкомах, які одразу охрестили «губсофіками». Саме при цих губсофіках планувалося створити секції з окремих видів спорту, які б замінили місцеві Футбольні Ліги, що продовжували в цей час плідно працювати.

Однак одночасно в Україні комсомолом було створено спортивну організацію «Спартак», а пізніше й пролетарське товариство «Динамо» (при ГПУ). Багатовладдя, зокрема в футболі — Всевобуч, КСМУ, Губсофік, старі Ліги, а з 1924 року й окружні ради профспілок (ОСПС) — призвело до повної плутанини і безладдя. Тому 1924 року було вирішено передати усі клуби й гуртки у завідування місцевих профспілкових організацій під державним контролем з боку губсофіків. Однак до 1925 року в цих організаціях не існувало відділів чи секцій, які б конкретно займалися футболом, не існувало, тим паче, що в країні взагалі декілька років проводилася активна боротьба з футболом як «буржуазним» видом спорту, яка навіть доходила до перетворення футболу в гру «без голів». Та, до того ж, профспілки не поширювали свій вплив на колективи фізкультури у військових відомствах і навчальних закладах.

Уже 1925 року при державних губсофіках (окрсофіках — з 1926 р.) були створені секції ігор (у тому числі й футболу), які намагалися об'єднати ті колективи фізкультури, які ще в ті часи існували, однак це їм не вдалося. На місцях уся влада залишилася в руках у профспілок (ОСПС) і саме вони почали після ліквідації Футбольних Ліг запроваджувати свої змагання, не допускаючи туди ні силовиків, ні учнів і студентів.

А на державному рівні тільки 1929 року при тому ж ЦВК СРСР була створена вже не Вища, а *Всесоюзна Рада фізичної культури* (з тією ж аббревіатурою — ВРФК) з конкретно зазначеною функцією центрального державного керівного органу. В республіках створеному ВРФК підпорядковували РФК при ЦВК республік. В Українській СРР УРФК при ВУЦВК створили вже в квітні 1930 року. Однак ні ВРФК, ні РФК республік не мали особливих підрозділів з управління футболом. Одночасно при культвідділі ВЦСПС було створене Центральне бюро фізкультури, а при культвідділах ЦК кожної з 23 профспілок — свої бюро фізкультури. Усі футбольні команди отримали назви цих профспілок. Навіть збірні команди міст скасували — вони мали тепер назву збірних профспілок. Тепер вже ідея «футболу без голів» трансформувалася в ідею «футболу горшка та корита». Звичайно, так легше було контролювати тих, хто сидів за цим горщиком і стояв біля цього корита.

Першими наводити лад у футболі вирішили в Україні, і вже 1932 року (на жаль, точніша дата поки що не відома) у Харкові при УРФК була створена *Всеукраїн-*

ська футбольна секція, головою якої обрали *Олександра Левітіна* (іл.2) — відомого харківського суддю з футболу, автора дуже популярної в ті часи книжки «Правила гри у футбол у питаннях і відповідях», яка побачила світ у Харкові 1930 року (видавництво «Фізкультура», 64 стор., наклад 5000 прим.).

Враховуючи викладене, є всі підстави саме *1932 рік* вважати *роком народження сучасної Федерації футболу України*.

1934 року, коли столицю УСРР було перенесено до Києва, туди переїхала й УРФК при ВУЦВК з провідними харківськими спеціалістами з футболу В.А.Бляхом і І.С.Космачовим. І вже в Києві одразу ж головою Всеукраїнської футбольної секції було призначено *Івана Сергійовича Космачова* (його фото вже друкувалося на сторінках нашого «Клубу» №14). Він змінив на цій посаді О.Левітіна, який, на думку керівництва, виявився людиною не зовсім коректною.

А тільки 27 грудня 1934 року нарешті постановою ВРФК СРСР була створена футбольно-хокейна секція — вища громадська організація з управління футболом в країні, яка повинна була допомагати ВРФК. Та в цей час одразу розпочалася боротьба між наркоматами і профспілками за право очолювати фізкультурний рух. Почали створюватися відомчі добровільні спортивні товариства (першими були «Спартак» і «Локомотив»).

Та вже 1936 року замість ВРФК при ЦВК СРСР був створений *Всесоюзний комітет зі справ фізичної культури й спорту* (ВКФК) при *Раді Народних Комісарів* (РНК) СРСР, в структурі якого були сформовані відділ футболу та хокею, а також і громадська Секція футболу. В УСРР був створений республіканський — Український комітет у справах фізичної культури та спорту при РНК УСРР (УКФС), який був розміщений у будинку по вул. Кірова, 43. Йому підпорядковувалися 15 обласних комітетів та комітет Молдавської АСРР (з центром у Тирасполі).

Наступного року наприкінці лютого при Українському комітеті у справах фізичної культури та спорту при РНК

УСРР була створена *Футбольно-хокейна секція* (в подальшому в усіх закладах масової інформації вона здебільшого іменувалася просто як Секція футболу). Був затверджений склад цієї секції. Її головою був призначений *Самуїл Ізепильович Хавчин* (іл.3), а його заступником секції — М.І.Макеєв (іл.4). Членами секції були такі відомі у футбольному світі особистості, як Л.Ф.Коген (іл.5), Г.І.Бланк (іл.6), Л.А.Чорнобильський (іл.7) і К.В.Щегоцький (іл.8).

У середині квітня 1938 року в Харкові була проведена Українська конференція з футболу, на

якій був переобраний склад бюро футбольної секції УКФС. Головою секції залишився С.І.Хавчин, а от його заступника замінили харків'янином С.Д.Романенком.

Уже 1939 року, коли розпочалася в Європі війна, радянські війська окупували Західну Україну і приєднали Львівське та Волинське воєводства до складу Української РСР. Історія цих земель у складі Австро-Угорської імперії, а потім Польщі, завершилася. Українськими мешканцями об'єднання народу було сприйняте позитивно, але підкорятися владі комуністів не всі, звичайно, бажали. Щодо польських мешканців, то вони взагалі залишилися без любові їм вітчизни. Багато хто подався до визвольної армії Польщі. Щодо спортсменів, у тому числі польських футболістів, то їм взагалі нічого не залишалось, як очікувати кращих часів. Але їх довелося чекати довгих 5 років, з яких 3 роки перебування СРСР у стані війни з німецькими загарбниками.

Уже після визволення території Української РСР від фашистського ярма 1944 року приступив до роботи й Комітет у справах фізичної культури та спорту при Раднаркомі УСРР. При комітеті одразу була відновлена й Футбольно-хокейна секція. Її очолює *Степан Дмитрович Романенко* (іл.9), який переїхав до Києва. До складу секції, крім відомого вже нам С.І.Хавчина, увійшли мало кому відомі Левітін, Янковський та інші.

1946 року, в зв'язку з перетворенням Раднаркому СРСР на Раду Міністрів СРСР, з березня вже діяв *Державний комітет зі справ фізичної культури й спорту* (Держкомспорт) при *Раді Міністрів СРСР*. Трохи пізніше аналогічну зміну назви отримала ця установа й в Українській РСР.

Найгучнішою подією цього року був вступ Футбольно-хокейної секції Держкомспорту СРСР до Всесвітньої Федерації футбольних асоціацій (ФІФА) як її повноправного члена. А наступного року від Футбольно-хокейної секції Держкомспорту СРСР була відокремлена Секція футболу як самостійна структурна одиниця. Стали самостійними й Секції футболу Республіканських комітетів з фізкультури та спорту при Радах Міністрів союзних республік, у тому числі й УСРР. До речі, тільки 1950 року в Держкомспорті від відділу футболу і хокею відокремився як самостійний, відділ футболу. Варто також відзначити, що з березня 1953 року по лютий 1954 року Державний комітет зі справ фізичної культури й спорту (Держкомспорт) при Раді Міністрів СРСР мав зовсім іншу назву й підпорядкування — *Головне управління з фізичної культури та спорту при Міністерстві охорони здоров'я СРСР*, яке не виправдало тих завдань, які на нього поклалися. За такий короткий час у республіках майже не встигли зробити відповідні зміни.

1954 року була створена Європейська футбольна асоціація (УЄ-

ФА) і Секція футболу Держкомспорту СРСР одразу влилася в її ряди. Також цього року відділ футболу Держкомспорту СРСР було перетворено на Управління футболу.

Уже 1955 року до складу президії Всесоюзної секції футболу увійшов М.М.Балакін.

Найбільш серйозної реорганізації керівні органи фізкультурою та спортом СРСР зазнали 1959 року. Постановою ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР від 9.01.1959 року Державний комітет зі справ фізичної культури й спорту (Держкомспорт) при Раді Міністрів СРСР було ліквідовано, а замість нього створена громадська організація — *Союз спортивних товариств і організацій СРСР*, який очолила Центральна рада цього союзу, в яку увійшли представники профспілок, комсомолу, ДСТ, Радянської Армії та ДТСААФ, міністерств і відомств. На цей союз була покладена уся повнота керівництва фізичною культурою та спортом в СРСР і при ньому було

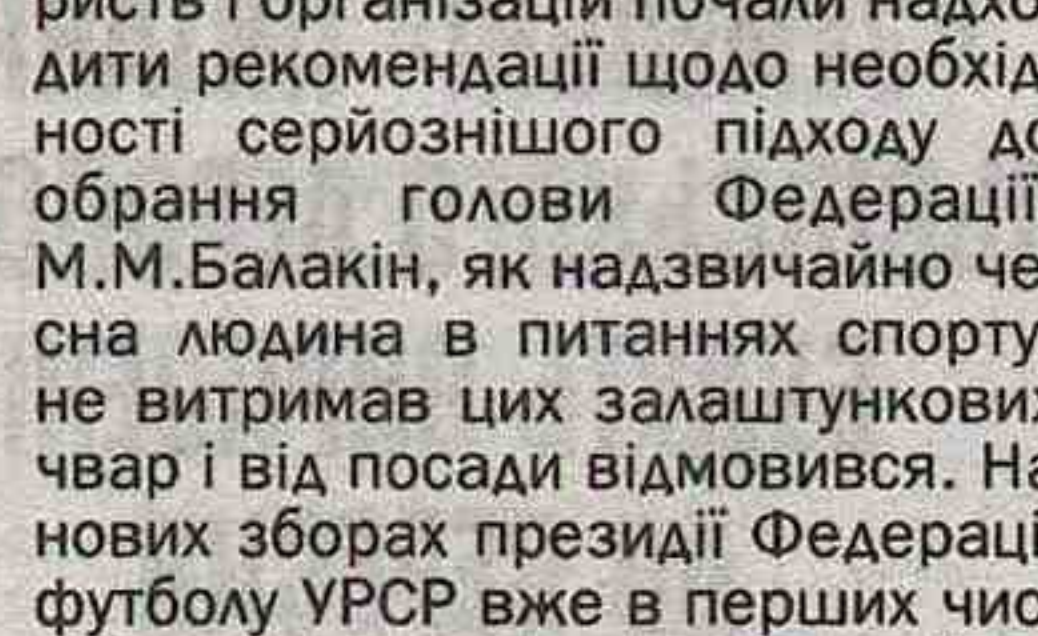
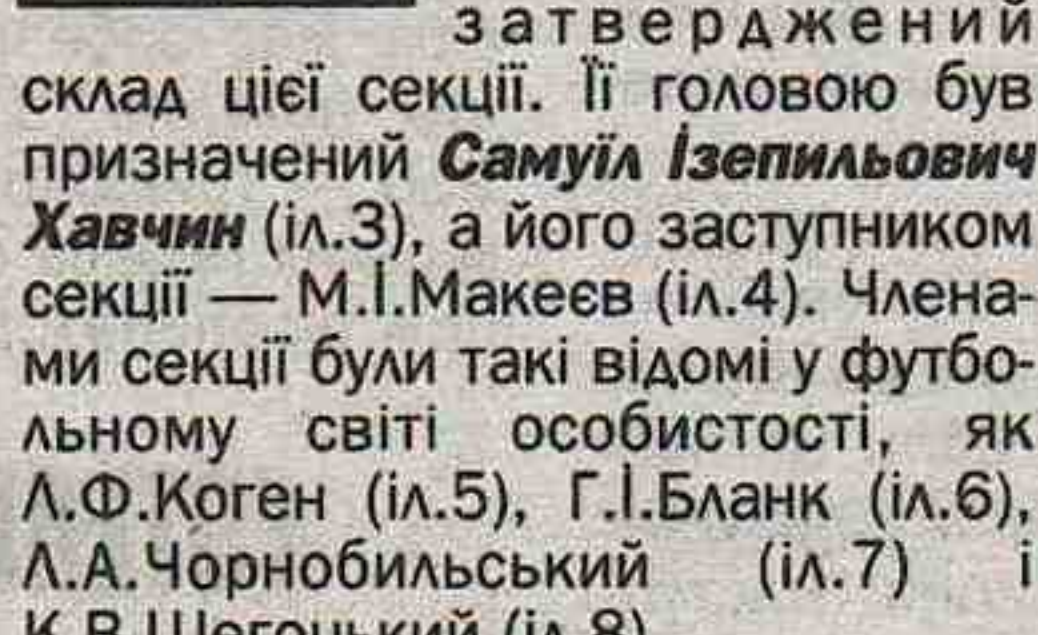

створено Управління футболу. З 1 березня були ліквідовані Комітети з фізкультури та спорту союзних республік. В Українській РСР це було проведено навіть раніше — постановою ЦК КПУ та Ради Міністрів УСРР від 23 січня, а вже 17 березня — на установчій конференції Союзу.

А вже 26 травня була сформована громадська організація з управління футболом в країні — *Федерація футболу СРСР*, яка зберегла за собою право членства у ФІФА та УЄФА. До 1968 року вона була єдиним офіційним органом з управління футболом у СРСР. До складу Федерації входили представники республіканських федерацій, Москви та Ленінграда, спортивних товариств, міністерств і відомств, профспілкових і комсомольських організацій, фахівці футболу, медичні та наукові працівники, висококваліфіковані майстри спорту, представники спортивної преси, радіо, кіно та телебачення.

У середині травня 1959 року на установчому пленумі була створена й Федерація футболу УСРР. Таким чином *травень 1959 року є другою офіційною датою народження сучасної Федерації футболу України*.

Головою Федерації було обрано *Миколу Миколайовича Балакіна* (іл.10), відповідальним секретарем — В.Ф.Ямкового (іл.11), головою тренерської ради А.А.Ідзковського, а головою президії Колегії суддів — С.Д.Романенка. Однак вже наприкінці травня з боку Республіканської ради Союзу спортивних товариств і організацій почали надходити рекомендації щодо необхідності серйознішого підходу до обрання голови Федерації. М.М.Балакін, як надзвичайно чесна людина в питаннях спорту, не витримав цих залаштункових чвар і від посади відмовився. На нових зборах президії Федерації футболу УСРР вже в перших числах липня новим головою було обрано *Миколу Степановича Кузнецова* (іл.12).

ВОЛОДАР КУБКІВ, НЕ ВИЗНАНИЙ АНГЛІЄЮ

МІЖНАРОДНИЙ ШЛЯХ ІВАНА БОРОДЯКА ЗАКІНЧИЛИ 0:10 ПРОТИ ЗБІРНОЇ РОДОНАЧАЛЬНИКІВ ФУТБОЛУ

Він — один із творців слави унікальної команди «Філадельфія Юк्रेїнієнс». Продовж перших років 60-х команда, сформована на основі українських гравців, чотири рази завойовувала Відкритий Кубок США — найбільше тогочасне всесереднє змагання в штатах. Він — один з українців, які виступали в складі національної команди США. Він — один з українців.

Іван Бородяк народився в Аргентині. Виступав у захисті клубів «Сан-Лоренсо Альмарго» (Капітал Федерал, клуб Раймундо Орсі і Трезеге-старшого) та «Атлетико Тальєрес де Ремедіос де Ескалада». Назагал провів у Аргентині 50 матчів, голів не забивав. На початку 60-х «Філадельфія Юк्रेїнієнс Нейшюнальс» (відома також як «Юкс») запросила українця до США. Так Іван став Джоном, а українська команда Філадельфії отримала хороше поповнення перед іграми Відкритого Кубка США (U.S. Open Cup). У підсумку наші виграли відразу чотири Кубки — 1960, 1961, 1963 і 1967 років.

Наступного року Бородяк перебрався у «Філадельфія Спартанс», яка виступала у щойно створеній НАСЛ. Цей колектив насправді можна назвати українським — тут були ще Волтер Чижович та Уолтер Каздо-

ба. Можна «Спартанс» іменувати й аргентинським — окрім Бородяка, тут були ще Оскар Феррейра, Рубен Наварро, Альберто Дієго, Орlando Гарро та кілька латиноамериканців з інших країн. А після переконливих виступів у складі цієї команди Іван поміняв Американську Лігу Соккера на Північно-американську Соккер-Лігу. 1968 року

він став гравцем «Клівленд Стоукерс» (у складі команди протистояв «Сантосу» та Пеле), ще через рік перейшов до «Балтімор Бейс». За підсумками 1969 року потрапив у збірну NASL All Star.

У складі збірної США один з найкращих американських оборонців 60-х провів лише один матч. 27 травня 1964 року в історії збірної США стався неприємний конфуз: вона поступилася збірній Англії з рахунком 0:10. Тоді на нью-йоркському «Поло Граундс» в складі збірної США грали також Волт (Володимир) Чижович та Майк Нога, а майбутні чемпіони світу англійці привезли, зокрема, Гордона Бенкса, Рона Флауерса, Роджера Ханта та самого Боббі Чарльтона. На жаль, саме на цей поєдинок припав дебют Бородяка у складі зірково-смуғастої команди. Більше він ніколи не вдягав форму збірної, хоча й завойовував ще один U.S. Open Cup, успішно виступав у складі команд ASL і NASL, входив до «NASL All Star».

Артур ВАЛЕРКО.

ОСОБОВА СПРАВА

Іван 'Джон' Бородяк — Ivan 'John' Borodiak
Дата і місце народження 1940, Буенос-Айрес (Аргентина)
В Аргентині відомий як Juan Gregorio Borodiak
У США відомий як John Borodiak
Ігрове амплуа Оборонець
Ігровий номер 2, 3
Громадянство Аргентинське

КЛУБНІ ВИСТУПИ

Команда	Роки	Матчі (голи)
«Альмарго» Аргентина	1958	
«Тальєрес Р.Е.» Аргентина	1960	
«Філадельфія Юк्रेїнієнс» США	1960-1967	
УСТ «Тризуб» Філадельфія США	1960-1966	
УСВТ «Чорноморська Січ»		
Ньюарк США	1966-1967	
«Філадельфія Спартанс» США	1967	12 (0)
«Клівленд Стоукерс» США	1968	26 (0)
«Балтімор Бейс» США	1969	

МІЖНАРОДНІ ВИСТУПИ

Збірна США	Роки	Матчі(голи)
	1964	1(0)

Borodiak2 — 1968 рік. У складі «Клівленд Стоукерс» Іван — третій зліва у верхньому ряду.

Євро-2012

МЕРИ МІСТ ЄВРО-2012 НАПИСАЛИ КЕРІВНИЦТВУ КРАЇНИ ЛИСТА

Мери чотирьох українських міст, що приймають Євро-2012, підписали звернення до керівництва країни з вимогою вжити ефективних заходів у підготовці до цього Чемпіонату Європи з футболу.

«Ми, чотири мери, всі разом підписали звернення до керівництва країни з приводу того, що закінчується дуже швидко час, і необхідно зараз вживати найефективніших заходів для того, щоб підготувати міста до Євро-2012», — зазначив донецький мер Олександр Лук'яненко. Він уточнив, що звернення було підписане на адресу Президента, Прем'єра і керівника Верховної Ради. Лук'яненко також позитивно оцінив робочу нараду з підготовки інфраструктури приймаючих міст України до проведення Євро-2012 і сказав, що такі зустрічі тепер будуть регулярними.

«На мій погляд, нарада проходила продуктивно. Наступну зустріч ми домовилися провести у серпні в Києві, у вересні — в Донецьку, і так щомісячно підводитимуться підсумки ходу підготовки до чемпіонату», — сказав він. — «Якщо буде жорсткий контроль і єдність усіх гілок влади, то ми зможемо якісно підготуватися до Євро-2012, оскільки є ще час і є можливості й бажання це зробити», — заявив Лук'яненко.

Також мер зазначив, що все ґрунтується в своєчасне фінансування державної програми підготовки до майбутнього Чемпіонату Європи.

«ЗЕМЕЛЬНІ» ПИТАННЯ ЛЬВІВСЬКОГО АЕРОПОРТУ БУДУТЬ ВИРІШЕНІ ДО ВЕРЕСНЯ

До 1 вересня земельні ділянки, необхідні для продовження злітно-посадкової смуги

аеропорту у Львові перейдуть у державну власність. Розширення території аеродрому передбачене планом реконструкції летовища і, зокрема, передбачає продовження злітної смуги на 700 м, відповідно до вимог Міжнародної організації цивільної авіації. Для цього Мінтранс прийняв рішення про викуп та зміну цільового призначення 30 ділянок загальною площею 17,2 га у селі Сокольніки Пустомитівського району.

До 15 серпня цього року міністерство зобов'язалося перерахувати Львівській облдержадміністрації понад 5,1 млн. гривень, необхідних на викуп цих земель. Після цього землі буде передано у користування Міжнародному аеропорту «Львів».

МЕР ДОНЕЦЬКА НАПИСАВ УЄФА ЛИСТА З ГАРАНТІЯМИ

Донецький міський голова Олександр Лук'яненко у понеділок, 27 липня, ввечері підписав листа до УЄФА з гарантіями виконання робіт з підготовки до проведення в місті матчів Чемпіонату Європи з футболу 2012 року.

Про це Лук'яненко сказав у ході виїзної прес-конференції в Донецьку, передає «Остро».

«Вчора я в десять хвилин дванадцятього ввечері підписав першу відповідь на питання, які сьогодні передані до Києва, щоб передати експертам УЄФА. Це частина гарантій УЄФА. Я охарактеризував хід підготовки на кінець липня. Наступний етап, коли я повинен відповісти на всі питання, які поставив Президент УЄФА — до листопада 2009 року», — сказав донецький градоначальник.

Він нагадав, що для Донецька важливим залишається питання розміщення сім'ї та гостей УЄФА на території Донецька під час Євро-2012. За словами мера, наразі відновлено будівництво другої черги готелю «Вікторія», де буде 139 номерів, і добудова 4 поверхів готелю «Централь».

Нагадаємо, остаточне рішення щодо міст України, які прийматимуть чемпіонат Європи 2012 року, буде ухвалено виконкомом УЄФА 10-11 грудня на засіданні на Мадейрі.

ПЕРШІ «П'ЯТЬ ЗІРОК» ХАРКОВА

Відсутність 5-зіркових готелів у Харкові викликала суттєві дорікання з боку УЄФА. Міська влада планувала вирішити це проблему шляхом будівництва нових готелів та присвоєння існуючим готелям вищих категорій. Сьогодні перший харківський готель «Сан Лайт» отримав сертифікат п'ятизіркового.

Про це повідомив мер міста, відкриваючи сесію міської ради. «Ми крок за кроком, усі разом, наближаємо той день, коли Харків офіційно буде названо містом, у якому проходить Євро-2012», — наголосив Михайло Добкін. Крім готелю «Сан Лайт», найближчим часом статуси п'ятизіркових отримають готельні комплекси «Кулиничі», «Караван», «Космополіт» та інші.

Нагадаємо, що відповідно до вимог УЄФА, на час проведення чемпіонату Харків має забезпечити 1240 п'ятизіркових номерів, 1315 — чотиризіркових, 210 — тризіркових. На сьогодні вже 60 міських готелів підписали угоди з офіційним туроператором УЄФА TUI Travel PLC.

ГОТЕЛЬ АХМЕТОВА НЕ ХОЧЕ ПРИЙМАТИ ГОСТЕЙ ЄВРО...

Власники найкращих 5-зіркових готелів України — «Прем'єр-Палас (Київ)» і «Донбас-Палас (Донецьк)» — не хочуть підписувати договорів з офіційним туроператором Євро-2012 компанією TUI Travel PLC.

Про це повідомили перший заступник голови Київської міськдержадміністрації

Анатолій Голубченко і Донецький міський голова Олександр Лук'яненко на робочій нараді з підготовки інфраструктури приймаючих міст України до проведення фінальної частини чемпіонату Європи з футболу 2012 року, що проходила в Харкові 24 липня.

«Відбувається конфлікт двох фінансових груп. Ці умови виникли не сьогодні. Вони (TUI і «Донбас-Палас») раніше намагалися співробітничати, але не вийшло. Тому сьогодні відбувається чиста спекуляція, коли одна із сторін не виконала своїх зобов'язань, — пояснив ситуацію мер Донецька.

Він сказав, що за рахунок спонсорів міської програми (підготовки до Євро-2012) гарантував «Донбас-Паласу» покриття різниці в ціні між тою, що запропонована готелем, і тою, яку хоче одержати TUI під чемпіонат.

За словами президента Федерації футболу України Григорія Суркіса, для розміщення VIP-гостей Євро-2012 в Донецьку УЄФА сьогодні визнає гідним тільки готель «Донбас-Палас». Він також зазначив, що TUI сьогодні набагато простіше працювати з польською стороною, ніж з українською, тому що та швидше пристосовується до європейських цін.

У свою чергу, Голубченко сказав, що не може схилити «Прем'єр-Палас» до підписання договору, оскільки власники готелю просять приїхати представників TUI і хочуть вести розмову з ними безпосередньо.

У зв'язку з цим Суркіс висловив готовність самостійно домовитися з власником «Прем'єр-Паласу» щодо підписання договору з TUI.

Крім того, Суркіс попросив мерів міст навести йому такі приклади, де TUI, на думку українських чиновників, «перегинає палицю». Після чого він має намір написати листа президентові УЄФА Мішелью Платіні про те, що Україна не підтримує таку позицію TUI.

Водночас Суркіс повідомив, що в УЄФА і фірми TUI сьогодні є багато питань, пов'язаних з цінами на розміщення в українських готелях, тому що вони не відповідають європейським стандартам.

УРОКИ ФІЗКУЛЬТУРИ З ЕЛЕМЕНТАМИ ФУТБОЛУ В 2-МУ КЛАСІ

Програмою з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів передбачено проведення уроків фізичної культури з елементами футболу в 1—12 класах як для хлопчиків, так і для дівчаток.

В умовній сітці розподілу навчальних годин за темами та елементами програмового матеріалу на футбол у 2-му класі відведено 16 годин.

У 2-му класі пропонується такий зміст навчального матеріалу:

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ	ДЕРЖАВНІ ВИМОГИ ДО РІВНЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ УЧНІВ
Теоретична підготовка Історія українського футболу. Розвиток футболу в Україні. Основні правила гри. Відомі українські футболісти. Техніка безпеки під час занять футболом.	Учень: пояснює елементарні правила гри у футбол; характеризує історію українського футболу, розвиток футболу в Україні; називає відомих українських футболістів; виконує: організовуючі вправи; загальнорозвивальні вправи; ходьба; бігові, стрибкові, акробатичні вправи; вправи для формування правильної постави, для координації рухів, для м'язів стопи; рухливі ігри: «У ведмедя на бору», «Квач», «Передавання м'ячів під ногами», «Зустрічна естафета», естафети з елементами бігу і стрибків;
Фізична підготовка Організовуючі вправи; загальнорозвивальні вправи; ходьба; бігові вправи; стрибкові вправи; акробатичні вправи; вправи для формування правильної постави; вправи для координації рухів; вправи для м'язів стопи; рухливі ігри: «У ведмедя на бору», «Квач», «Передавання м'ячів під ногами», «Зустрічна естафета», естафети з елементами бігу і стрибків.	виконує: техніку пересування: біг зі зміною напрямку і швидкості руху; стрибки поштовхом двох ніг; повороти переступанням на місці та в русі; удари внутрішньою стороною стопи по нерухомому м'ячу і м'ячу, що котиться (від гравця, назустріч йому); удари після зупинки та ведення м'яча; зупинки підшвою та внутрішньою стороною стопи м'яча, що котиться та опускається; ведення м'яча носком і середньою частиною підйому; вкидання м'яча з місця.
Технічна підготовка Техніка пересування: біг зі зміною напрямку і швидкості руху; стрибки поштовхом двох ніг; повороти переступанням на місці та в русі; удари по м'ячу ногою: удари внутрішньою стороною стопи по нерухомому м'ячу і м'ячу, що котиться (від гравця, назустріч йому); виконання ударів після зупинки та ведення м'яча; зупинки м'яча: зупинки підшвою та внутрішньою стороною стопи м'яча, що котиться та опускається; ведення м'яча: ведення м'яча носком і середньою частиною підйому; вкидання м'яча: вкидання м'яча з місця.	виконує: індивідуальні дії без м'яча: «відкривання» і «закривання»; індивідуальні дії з м'ячем: вивчені технічні прийоми у грі; ігрові ситуації, у яких доцільне ведення м'яча; взаємодію двома чи трьома партнерами у грі; передачі м'яча в ноги партнеру; найпростіші комбінації під час початкового удару та вкидання м'яча з-за бічної лінії; дотримується правил гри у футбол; техніки безпеки під час занять футболом.
Тактична підготовка Індивідуальні дії без м'яча: ознайомлення з «відкриванням» і «закриванням»; індивідуальні дії з м'ячем: доцільне використання вивчених технічних прийомів у грі; визначення та розуміння ігрових ситуацій, у яких доцільне ведення м'яча; групові дії: взаємодія двох чи трьох партнерів у грі; виконання передач в ноги партнеру; виконання найпростіших комбінацій під час початкового удару та вкидання м'яча з-за бічної лінії.	

КОНТРОЛЬНІ НАВЧАЛЬНІ НОРМАТИВИ І ВИМОГИ				
Зміст навчального матеріалу	Рівні навчальних досягнень			
	початковий	середній	достатній	Високий
4 зупинки внутрішньою стороною стопи м'яча, що котиться:				
хлопчики	1	2	3	4
дівчатка	0	1	2	3

Пропонуємо орієнтовний план-графік часового розподілу навчального матеріалу в 2-му класі (у хв):

Розділи підготовки	Черговість уроків															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
I. Теоретична підготовка	10								10							
II. Фізична підготовка	10	7	7	7	7	7	7		10	7	7	7	7	7	7	
Організовуючі вправи	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	
Ходьба, біг	4	4	4						4	4	4					
Загальнорозвивальні вправи	5	1	1	6	6	6	6		5	1	1	6	6	6	6	
		2	2							2	2					
Акробатичні вправи				5	5							5	5			
Вправи для формування правильної постави				5	5							5	5			
Рухливі ігри та естафети						1	1							1	1	
						0	0							0	0	
III. Технічна підготовка	2	1	1	1	1	1	1		2	1	1	1	1	1	1	
	0	7	7	7	7	7	7		0	7	7	7	7	7	7	
Техніка пересування	5						5		5							5
Удари по м'ячу ногою	5	5	5	7	5	5	7		1	7	7	7	7	7	7	
									0							
Зупинки м'яча	1		7		7	7			5	5		5	5		5	
	0															
Ведення м'яча		5	5	5		5	5			5	5		5	5		
Вкидання м'яча		5		5	5		5				5	5		5		
IV. Тактична підготовка		6	6	6	6	6	6			6	6	6	6	6	6	
Індивідуальні дії без м'яча		6	6							6	6					
Індивідуальні дії з м'ячем				6	6							6	6			
Групові дії						6	6							6	6	
V. Контрольні навчальні нормативи і вимоги									4							40
									0							

СКАНВОРД № 265. «ЗОРЯ-2008»

Сканворд № 265. «ЗОРЯ-2008»

Албанець "Ворскли" ... Діарра

Африк. збірна

"Король ..."

П'єр - ... Андре

... Даєї

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

Фото 11

Хавбек "Аякса"

Сейф футболіста

Хон Мюн ...

Нападник ЦСКА

... Беем-хаккер

Лі Ер...

Хавбек "Бохум", "Шальке"

... - Упа (повстанська армія)

Бек зб. Португалії на ЧС-2000

Нападник "Бешикташа"

Екс-гравець "Ельфсборга"

Гравець зб. Чехії на ЧС-98

Клуб із Данії

Оборонець зб. Сенегалу

Центрбек "Палермо"

Профі Ча Ду ...

Хавбек "Евертона" Камерунець у "Ліоні"

Клуб із Молдови

Нападник "Лацио"

Франц. клуб

"Парі Сен - ..."

Фото 10

Дат. Кін

Фото 11

Новини

ФРАНЦІЯ

Новий тренер «МАРСЕЛЯ» Дідьє Дешам збільшив число літніх придбань команди до дев'яти і отримав у своє розпорядження півзахисника «Лор'яна» **Фабріса Абрієля** і экс-форварда збірної Іспанії **Фернандо Мор'єнтеса**.

Плата за трансфер 30-річного Абрієля, що підписав контракт на три роки, склала 2,5 мільйона євро. Мор'єнтес, який під керівництвом Дешама дійшов з «Монако» до фіналу Ліги чемпіонів-2002/03, повертається до Франції в статусі вільного агента. Його договір розрахований на 12 місяців. Три останні роки він провів у «Валенсії», забивши 20 м'ячів у 66 зустрічах команди. «Я добре знаю Мор'єнтеса, — сказав Дешам. — Він завжди забивав голи. До того ж, він, як і раніше, свіжий і мотивований для гри на найвищому рівні».

Абрієль покликаний додати класу і стабільності середній лінії марсельців. Виступаючи останні три сезони за «Лор'ян», хавбек пропустив лише три матчі чемпіонату. «Перехід був обумовлений тими турнірами, в яких бере участь команда. Особливо мене приваблює Ліга чемпіонів», — прокоментував экс-футболіст «Генгама».

Ряди «МОНАКО» поповнив півзахисник «Сток Сіті» **Сейї Олофінджана**. Нігерієць провів у команді П'юліса лише сезон — минулого літа він був придбаний у «Вулверхемптона» за 3 мільйони фунтів. Повідомляється, що французам він обійшовся дешевше — в 2,5 млн. Сам Олофінджана відмовився коментувати трансфер і заявив, що поки нічого не знає про своє майбутнє. А ось «Сток» уже придбав Сейї заміну — хавбека «Сандерленда» Діна Уайтхеда.

Правий захисник белградського «Партизана» **Іван Стеванович** продовжить кар'єру у французькому «СОШО». Днями серб вирушив до Франції, де пройшов медогляд. За твердженнями сербського видання B92, сума трансферу бека складе мільйон євро. Правда, дані — неофіційні. Раніше повідомлялося, що Стеванович може залишити «Партизан» або в кінці поточного міжсезоння (після матчів кваліфікації Ліги чемпіонів), або ж взимку.

ПСЖ купив захисника «Лор'яна». У столицю переїхав правий бек Крістоф Жалле. 25-річний футболіст підписав контракт на 4 роки, а його колишній клуб отримав 2,5 мільйона євро. Жалле належить поборотися за місце в основі з основним правим захисником ПСЖ Маркосом Сеарою. Також Крістоф може зіграти на фланзі півзахисту і в центрі оборони.

Михайло РЕЗНИК.

Український ФУТБОЛ

Віктор ПРИГОРНИЦЬКИЙ.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС

60994

«Український футбол».
Свідоцтво про реєстрацію КВ № 10336
Виходить чотири рази на тиждень (вівторок, середа, четвер, п'ятниця).
Державне видавництво «Преса України». 03047, м. Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Отримувач коштів: Державне видавництво «Преса України». Розрахунковий рахунок № 26000101014669 КРД «Райффайзен» Банк «Авал» МФО 322904, для «Українського футболу», код 05905668.

Адреса редакції: 03047, м. Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Телефони редакції: 454-83-03, 454-83-90
Факс: 235-31-52, 454-83-03
Відділ реклами та реалізації: 454-88-91
Електронна пошта — tu@pressa.kiev.ua
Сайт: www.ukrainian-football.com

В.о. головного редактора
Л. О. МАКСИМЕНКО
Черговий по номеру
В. В. ПРИГОРНИЦЬКИЙ
Видруковано з готових редакційних фотоформ.
Зам. 3025109.
Індекс 60994.

Точка зору авторів публікацій не завжди співпадає з позицією редакції. Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори і рекламодавці, за якість друку — друкарня, за доставку газети — пошта. Матеріали, надруковані в газеті «Український футбол», є власністю видавця, захищені міжнародним і українським законодавством і не можуть бути відтворені в будь-якій формі без письмового дозволу видавця. При підготовці матеріалів використовуються офіційні сайти наступних команд: «Динамо» (Київ), «Шахтар» (Донецьк), «Металіст» (Харків), «Металург» (Донецьк), «Ворскла» (Полтава), «Дніпро» (Дніпропетровськ), «Металург» (Запоріжжя), «Таврія» (Симферополь), «Карпати» (Львів), «Чорноморець» (Одеса), «Арсенал» (Київ), «Кривбас» (Кривий Ріг), «Зоря» (Луганськ), «Іллічівець» (Маріуполь), «Закарпаття» (Ужгород). При використанні наших публікацій посилання на газету обов'язкове. Ціна вільна. © «Український футбол».